

Kodėl priešprieša tarp žvejų mėgėjų ir verslininkų neišvengiama?

Parašė Robertas Staponkus

Šeštadienis, 12 Lapkritis 2011 23:09

Sprendžiant iš mėgėjiškos žūklės prekių apyvartos ir apklausų duomenų, Lietuvoje yra apie 170 tūkstančių žvejų mėgėjų. Šiuo metu mėgėjų žvejybą reglamentuoja Lietuvos Respublikos mėgėjiškos žūklės įstatymas. Jame numatyta, kad žvejai mėgėjai įsigyti leidimus žvejybai gali regionų aplinkos apsaugos departamentuose ir valstybinių parkų direktcijose, tačiau tai galima padaryti tik darbo metu, prieš tai banke sumokėjus nustatyto dydžio mokestį ir pateikus mokėjimo kvitą. Taigi, jei esate žvejas ir turite supratingą darbdavį, jums pasisėkė, galėsite išsiprašyti pusdieniui iš darbo, kad galėtumėte gauti žvejybos leidimą.

Žinoma, leidimus galima įsigyti ir ne valstybiniuose platinimo punktuose, bet pavyzdžiui, žvejams skirtose parduotuvėse, degalinėse, tačiau tada imamas papildomas 3 – 8 litų mokestis, kuris prieštarauja Rinkliavų įstatymui. Vadovaujantis Mėgėjiškos žūklės įstatymu už mėgėjiškos žūklės leidimus valstybiniuose vandens telkiniuose, kurie nėra išnuomoti, mokama valstybės rinkliava. Šiame įstatymo straipsnyje numatyta, kad leidimai gali būti platinami, tačiau papildomo mokesčio už leidimų platinimą ėmimas prieštarautų Rinkliavų įstatymui, draudžiančiam reikalauti iš fizinių ir juridinių asmenų atlyginti už suteiktas paslaugas kitaip negu nustatytą valstybės rinkliavą. Nenuostabu, kad dėl tokios apsunkintos sistemos, o kartais ir nenoro papildomai mokėti 30 – 70 proc. žvejybos leidimo mokesčio už platinimo paslaugas, per metus vietoj 170 tūkst. leidimų išduodama vos 80 – 90 tūkst. Tai reiškia, jog pusė Lietuvos žvejų gaudydami žuvį pažeidžia įstatymus ir pelnytai gali būti priskirti brakonieriams ir baudžiami.

Be žvejų mėgėjų vidaus vandenyse ir Baltijos jūroje taip pat vykdoma ir verslinė žvejyba. Žvejų

Kodėl priešprieša tarp žvejų mėgėjų ir verslininkų neišvengiama?

Parašė Robertas Staponkus

Šeštadienis, 12 Lapkritis 2011 23:09

bendruomenėje pastaruosius keletą metų vis neilsta diskusijos ir priešprieša tarp žvejų mėgėjų ir verslininkų dėl verslinės žvejybos likvidavimo. Šiuo metu LR Seime yra užregistruoti net 6 įstatymų projektai, susiję su verslinės žvejybos apribojimu vidaus vandens telkiniuose. Savaimė suprantama, kad kažkada ši priešprieša turėjo kilti, kadangi žvejų verslininkų veikla yra privilegijuota lyginat su mėgėjų.

Vidaus vandenyse žvejojantiems žvejams verslininkams kasmet išduodama apie 2 tūkst. leidimų vykdyti verslinę žvejybą, už kuriuos mokėti nereikia, nesvarbu, kiek laiko, kokiais įrankiais ir koks kiekis žuvies sugaunamas, tuo tarpu žvejams mėgėjams ketinama didinti rinkliavos dydį už teisę žvejoti 50 Lt metams, 20 Lt mėnesiui arba 5 Lt dviem paroms (savaitgaliui). Vaikams iki 16 metų, pensininkams bei neįgaliesiems paliekant teisę žvejoti nemokamai. Žvejams verslininkams taip pat nemokai išduodami žvejybos žurnalai, dažnai ne vienas, nes dėl objektyvių priežasčių jie dažnai pasimeta. Vieno žurnalo spausdinimo išlaidos mokesčių mokėtojams kainuoja daugiau nei 30 Lt. Verslininkų tinklai turi būti ženklinami žvejybos įrankių žymekliais, už tai jie taip pat nemoka, apmokame mes – mokesčių mokėtojai. Žvejai verslininkai taip pat nėra įpareigoti įveisti žuvis į vandens telkinį, kuriame vykdo žvejybą. Už kiekvieną versliniais įrankiais sugautą toną žuvies jie dar gauna po 275 litrus dyzelino be akcizo. Todėl nenuostabu, jog tarp šių dviejų žvejų grupių kyla priešprieša, situaciją dar aštrina ir taikomi dvigubi standartai, t.y. verslininkams leidžiama imti tokio dydžio žuvis, kurią žvejas mėgėjas privalėtų paleisti.

Vidaus vandens telkiniuose, neskaitant Kuršių marių, žvejai verslininkai deklaruoja, jog sugauna apie 30t žuvies. Dažnas argumentas, remiantis verslinę žvejybą vidaus vandenyse, yra tas, jog rinka nebebus aprūpinama gėlavandenėmis žuvimis, tačiau šis kiekis yra tik žiupsnelis palyginus su Kuršių mariose ar Baltijos jūroje sugaunamomis žuvimis. Šis žuvies kiekis patenkintų tik kiek daugiau nei 2 tūkst. žmonių poreikius. Tuo tarpu kiekvienas žvejas mėgėjas išleidžia ne vieną tūkstantį litų žvejybos technikai ir per pridėtinės vertės mokestį šalies biudžetą papildo dešimtimis milijonų litų.

Sunku vienareikšmiškai nuspręsti, kuri žvejybos forma turėtų būti prioritetinga, kadangi tradicinė verslinė žvejybą pamarėje ir pajūryje turi galias tradicijas ir ją galima pelnytai laikyti kultūros paveldu. Deja, žvejų bendruomenė tenai nuolatos mažėja. Atrodytų tikrai keista, jei nuvažiavus į pamarį nebūtų, kur nusipirkti rūkytos ar šviežios žuvies. Tačiau ši problema tarp žvejų mėgėjų turi būti išspręsta iki 2013 m., kaip numatyta 2007-2013m. žuvininkystės strategijoje.

Bet kokių atveju matoma ir teigiamų pokyčių šioje srityje. Aplinkos ministerija turi teisę apriboti ar visai uždrausti verslinę žvejybą bet kuriame vandens telkinyje. Pasinaudodamas ja, Aplinkos ministras Verslinės žvejybos taisyklėse nustatė, kad verslinė žvejybą Kauno mariose ir Kruonio

Kodėl priešprieša tarp žvejų mėgėjų ir verslininkų neišvengiama?

Parašė Robertas Staponkus

Šeštadienis, 12 Lapkritis 2011 23:09

HAE baseine bus uždrausta nuo 2013 m., verslinė žvejyba tai pat bus uždrausta trijuose Kuršių marių žvejybos baruose, esančiuose arčiausiai Klaipėdos sąsiaurio, tokiu būdu geriau apsaugant migruojančias žuvis. Taip pat dviem savaitėmis sutrumpintas ungurių žvejybos laikas pavasarį ir uždrausta migruojančių ungurių žvejyba rudenį. Svarstoma, kokią dalį nuo pirminės žuvies pardavimo kainos verslininkai turi skirti vandens telkinių įžuvinimui.

[Lietuvos gamtos fondas](#)